

فیلم مستند «بی قرار» به کارگردانی محمدعلی فارسی در کرمان رونمایی و اکران شد.همزمان با سی و هفتمین سالگرد شهادت شهید محمد حسین یوسف‌الهی، فیلم مستند «بی قرار» تولید مرکز گسترش سینمای مستند، تجربی و پویانمایی که روایتی از زندگی این شهید والا مقام است، با حضور خانواده شهید یوسف الهی، جمعی از خانواده شهدا و مسئولان استان کرمان و اقشار مختلف مردم در سینما «شهرتاشا» کرمان اکران شد.محمدعلی

«بی قرار» به فرارگاه رسید

فارسی نویسنده و کارگردان مستند بی قرار در این مراسم از اعتماد خانواده شهید یوسف‌الهی تشکر کرد و گفت: برای ساخت این فیلم از حدود ۱۳۰ نفر مصاحبه گرفتیم که در فیلم مصاحبه حدود ۲۳ نفر وجود دارد. وی با بیان این‌که حق مطلب در مورد شهید یوسف‌الهی را نه یک فیلم که یک سریال هم ادا نمی‌کند، تصریح کرد: از ماسوآل می‌پرسند که چرا سرآغ شهید یوسف‌الهی رفته‌ایم، ما معتقد هستیم شهدا خود انتخاب می‌کنند که چه زمانی سراغ

آنها برویم. فارسی افزود: در سال ۱۳۷۲ یک فیلم در مورد عملیات والفجر ۸ ساختیم و در جریان آن شهید سلیمانی حدود ۴۰ دقیقه در مورد شهید یوسف‌الهی صحبت کردند و حتی از قرارگاهی که قلنگاه شهید بود فیلم گرفتیم اما این فیلم ها کار نشد که دلیل آن را نمی‌دانم. ۱۷ سال بعد در فیلمی که در مورد جانبازان می‌ساختیم شهید بادیا هم حدود ۴۵ دقیقه در مورد شهید یوسف الهی صحبت کرد اما این‌که چرا آن هم پخش نشد، نمی‌دانم.

گفت وگویی «جام جم» با امیر مظلومی، کارگردان مستند «اتاق ریکاوری»

امیدوار به انتخابات برای تغییر نظام سلامتیم

نسرین بختیاری گروه فرهنگ و هنر

امیر مظلومی یکی از فیلمسازان جوانی است که اولین بار در جشنواره فیلم ۱۰۰ تانیه‌ای در بخش جنبی حضور داشت و به تازگی فیلم «اتاق ریکاوری» او

برای اولین بار در جشنواره فیلم عمار رونمایی و دیده شد. این فیلمساز موضوعی پزشکی را سوزۀ خود قرار داده و حرکت درست ایران را در کنترل بیماری در روستاها بعد از پیروزی انقلاب اسلامی بررسی می‌کند. در این مستند مرکز خدمات درمانی طرح پیشگیری و کنترل بیماری را اجرا می‌کند که اجرای این طرح باعث کاهش بیماری‌ها می‌شود. کشورهای دیگر نیز به تابعیت از ایران این طرح را اجرا می‌کنند اما در ادامه اجرای این طرح در دهه ۷۰ و با تغییر طرح اولیه به سود پزشکان؛ بیماری در کلانشهرها افزایش پیدا می‌کند. این مستند به واکاوی چرایی فاصله گرفتن ایران از مسیر الگو بودن عملکرد می‌پردازد. با این فیلمساز جوان گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

انگیزه و هدف شما از پرداخت به موضوع مستند «ریکاوری» که نظام سلامت و درمان کشور در آن محور قرار گرفته، چیست؟

ما این مستند را به پیشنهاد مرکز سفیر فیلم ساختیم و در ابتدا حدود سه یا چهار ماه روی آن تحقیق کردیم و نظر کارشناسان صاحب نظر را در این زمینه پرسیدیم. موضوع ریکاوری در مورد نظام درمانی کشور است و به طور کلی نظام‌های درمانی در کشور به دو دسته پیشگیری و درمان محور تقسیم می‌شوند. نظام فعلی کشور ما نیز درمان محور است، یعنی درآمد پزشکان از

بیمار شدن افراد بیشتر از سلامتی آنهاست و این اتفاقی بزرگ در نظام پزشکی کشور به شمار می‌آید که باعث تعارض منافع بسیاری می‌شود. ما در این زمینه تحقیق و مدل‌های موفق دنیا را در این مسیر بررسی کردیم و مدنظرمان این بود روی کشوری تحقیق کنیم که مثل ما باشد، یعنی تحت تحریم بوده و از نظر اقتصادی شرایط مطلوبی نداشته اما از لحاظ پیشگیری محور بودن و برخورداری از شاخص‌های سلامت،

کشور مطلوبی باشد تا این‌که به گزینه کوبا رسیدیم. روی کشور کوبا تحقیق کردیم و در این مستند هم بیشتر به آن می‌پردازیم که چه روالی داشته است. در همین مستند توضیح داده می‌شود که ما اوایل انقلاب توانستیم با پیگیری پیشگیری محور بودن نظام درمان رگروری جهانی راثبت کردیم و در سازمان ملل هم مدل کاری ایران در مورد پیشگیری، به عنوان الگویی موفق معرفی شد.

از دهه ۷۰ به بعد، به واسطه اتفاقاتی که در مجلس افتاد و لایحه‌هایی که تصویب شد، این ورق برگشت و اداره بیمارستان‌ها دست پزشکان افتاد و

پیشگیری محور بودن نظام سلامت به درمان محور تبدیل شد.

دلیل انتخاب قالب مستند کوتاه چه بود و آیا نمی‌ترسید آنچه می‌خواهید بگویید به‌طور شایسته در مستند بیان یا به مخاطبان آن منتقل نشود؟

قالب مستند بلند سینمایی جذابیت‌های خاص خود را می‌طلبد که مخاطبان بتوانند با آن ارتباط برقرار کنند اما در حال حاضر مخاطبان مجازی به خوراک‌های فرهنگی کوتاه مانند مستند کوتاه بیشتر عادت دارند و مخاطبان جوان شاید کمتر حوصله مستند بلند را داشته باشند؛ بنابراین سعی کردیم به‌طور مطلوب در مدت کوتاه ۱۳ دقیقه‌ای به این موضوع بپردازیم تا مخاطبان حرف مهم مستند را که سرآغاز نوعی جریان‌سازی محبوب می‌شود، بشنوند. برای ساخت این مستند هم نگرانی خاصی نداشتیم و تلاش ما این بود که کار را در حد مطلوبی جلو ببریم.

دلیل انتخاب قالب مستند کوتاه این است که حرف مستند ما می‌تواند

شروع‌کننده یک جریان باشد و انتخاب کردیم که حتما کسی آن را ببیند و بازخورد آن را دریافت کنیم اما این‌گونه مستند‌ها یا «زیندنت» که باز هم به کمک سفیر فیلم ساخته شده و در جشنواره حقیقت حضور داشت، ادامه پیدا می‌کند.

فیلم ساختن در این حوزه نیاز به تخصصی ویژه‌ای دارد؛ چطور برای فیلمسازی در این حوزه به تسلط لازم رسیدید؟

رشته خودم مرتبط با پزشکی نبود و علاوه بر این جزو جوان‌ترین فیلمسازان جشنواره با سن ۲۱ سال هستم و برای کار کردن در این حوزه نیاز داشتم که خیلی پژوهش را جدی بگیرم، بنابراین با پژوهشگران

این حوزه صحبت کردیم. به دلیل این‌که، این جریان چندان اصل نظام پزشکی را بررسی نمی‌کرد، نیاز به کاری تخصصی نداشت.

فکر می‌کنید چرا الگویی که ایران از دهه‌های پیش برای نظام سلامت پیش گرفت و در سازمان ملل هم ثبت شد، دیگر مانند گذشته ادامه پیدا نکرد؟

در نظام پزشکی کشورمان تعارض منافع واضحی وجود دارد که روند رو به رشد نظام درمانی کشور را دچار خلل کرده است.

به عنوان مثال در بخش پزشکی کشور ما شرایط به‌گونه‌ای است که مدیر بخش پزشکی یا مدیران بیمارستان‌ها حتما باید پزشک باشند اما این در کل دنیا مرسوم نیست و مدیر بخش پزشکی نباید در نظام پزشکی می‌کنند، منفعت داشته باشد و این تعارض منافع یک‌سری خلل ایجاد کرده است.

فکر می‌کنید چه راهکارهایی می‌تواند این مشکلات را برطرف کند؟

در این مستند راهکار قطعی ارائه نمی‌دهیم اما افق‌ها را روشن می‌کنیم که این مسأله کاملاً قابلیت حل شدن دارد. یکی از کانال‌ها برای حل این مشکلات برگزاری انتخابات مجلس پیش‌روست، چون طرح‌های پزشکی که تصویب می‌شود، خیلی در این زمینه تأثیرگذار است. دیدگاه وزرا درباره این جریان کاملاً روشنی است و این طور نیست که بگوییم دچار یأس و بن‌بست شدیم و

نمی‌توانیم این مشکل را حل کنیم. پژوهش، تحقیق و ساخت این مستند چقدر زمان برد و چه چالش‌هایی پیش رو داشتید؟

ما مستند را از اوایل سال ۱۴۰۲ - اوایل اردیبهشت - شروع کردیم و اواخر ماه مهر کار را به اتمام رساندیم. در مستند ما سه روایت داریم؛ یکی روایت امروز ایران، یکی روایت اول انقلاب و دیگری روایت کشور کوبا. برایم خیلی مهم بود که شرایط حاکم بر کشور کوبا را بدانم که مخاطبان امید به دست بیاورند که این جریان قابلیت حل شدن دارد.

از طرفی به دلیل کوتاه بودن زمان مستند ما دست‌مان برای پیدا کردن مصاحبه‌شونده باز نبود و از طرفی هم یکی از چالش‌های خودم این بود بتوانم مصاحبه شونده‌ای پیدا کنم که اهل کوبا باشد و در این کشور زندگی کرده باشد اما الان قابل دسترسی باشد؛ بنابراین، دو مصاحبه‌شونده پیدا کردیم که هر دو آنها می‌توانند برای مصاحبه سند باشند و یکی از آنها دکتر مهدی مختاری، رئیس گروه بهداشت و درمان مرکز پژوهش‌های مجلس و دیگری هم شهروند کوبا بوده اما به دلیل شرایط کاری در ایران زندگی می‌کند.

برایند شما از حضورتان و دیده شدن این مستند در جشنواره فیلم عمار چیست؟

این اولین کارم در سینمای مستند بود و تجربه دیگری در این زمینه نداشتم و مرکز سفیر مثل یک موتور محرک به جریان تولید فیلم کمک کرد. به دلیل این‌که مرکز سفیر کار پزشکی ساخته بود، به من کمک کرد که بتوانم لینک‌های متعددی برای ساخت اثرم پیدا کنم. مورد دومی که می‌تواند به من دلگرمی بدهد و در این جریان به من کمک کند، جشنواره عمار بود. بعد از این‌که کارمان را ارسال کردیم و متوجه شدیم در بخش مسابقه راه یافته، انگیزه مضاعفی پیدا کردیم تا بتوانیم گام‌های بعدی فیلمسازی را محکم‌تر برداریم.

در نظام پزشکی کشورمان تعارض منافع واضحی وجود دارد که روند درمانی کشور را دچار خلل کرده است

نقدروز

آویختگی؛ حرکت روی مرز عشق و نرحم

سید محمد سلیمانی نویسنده و منتقد

آویختگی ساخته مهدی رضایی، به‌رغم ضعف‌هایش تلاشی قابل قبول برای رسیدن به نوعی از سینمای اجتماعی است که می‌خواهد با انتخاب فرم روایی، نزدیک به فضای نمایش که دغدغه یکی از شخصیت‌های اصلی آن نیز هست، نگاهی از نزدیک به یک اتفاق تراژیک عاشقانه یا چاشنی اعتیاد به روانگردان‌ها داشته باشد. امیر، جوانی ترانه‌سرا به‌یلا، زنی مطلقه که چند سال از او بزرگ‌تر و یازیرگ‌تر است، دل‌بسته و مدام قول می‌دهد که به‌زودی برای جلب نظر یلدا استفاده از مواد روانگردان را کنار می‌گذارد ولی نمی‌تواند در مقابل وسوسه مصرف مجدد مقاومت کند. فیلم در نشان دادن آنچه که در مقابل دوربین و در زمان حال می‌گذرد، لحن و بیانی رک، صریح و موثر دارد، ولی در جایی که مخاطب نیاز به فهمیدن چگونگی ایجاد این ارتباط و آشنایی با پیشینه شخصیت‌های اصلی دارد، به نوعی کم می‌آورد. امیر ترانه‌سرا است. ولی جز شنیدن چند ترانه از زبان او، نمی‌توان کارکرد دیگری برای وضعیت رمانتیک ایجاد شده در این ارتباط به‌واسطه شاعر بودن امیر متصور بود و به همین دلیل هم ارتباطی که در برابر دوربین شکل می‌گیرد، بیشتر وجه مادرانه نگاه یلدا به امیر را برزنگ می‌کند. شخصیت بیمار و متزلزل امیر به‌ویژه در زمان‌هایی که نمی‌تواند به‌یلا راست بگوید و مدام در موضع عذرخواهی قرار دارد، به‌رغم بازی ضعیف بازیگر نقش به‌ویژه در سکانس‌های مهم روبه‌رو شدن با یلدا و بدون در نظر گرفتن پیشینه نه چندان قابل باور این ارتباط در برابر شخصیت به‌ظاهر آرام و ساگار یلدا، پرداخت قابل قبول و باوری دارد که اگر نبود نقطه ضعفی که به آن اشاره شد، یعنی وجود حفره‌هایی در پیشینه ارتباط امیر و یلدا، می‌توانست یکی از نمونه‌های موفق

آثار مرتبط با معضل مواد مخدر در سال‌های اخیر باشد. هر زمان که فیلمساز برای جا افتادن خود و قابل باور کردن عشق یلدا تلاش می‌کند و ارتباط از حد نگاه ترحم‌برانگیز زنی به زندگی یک مبتلا به مصرف مواد روانگردان، فاصله می‌گیرد و برخورد رودررو یلدا به امیر در موقعیت‌های مختلف شکل می‌گیرد، فیلم به سمت هدف اصلی‌اش که به تصویر کشیدن تخریب یک رابطه عاشقانه به‌واسطه میل افسارگسیخته مبتلایان به مصرف مواد روانگردان به تکرار مصرف است، نزدیک می‌شود اما از دیگر سو وقتی امیر در اغلب لحظات فیلم در جمع دوستان ناباب مشغول وقت‌گذرانی و مصرف مواد است، فیلم از ساختار فکرتده‌ای که می‌توانست آن را از راهی میانبر به هدف اصلی‌اش برساند، دور می‌شود. گفت‌وگوها و برخوردهای امیر با دوستان اگرچه برای معرفی شخصیت او و دیگران به مخاطب ضروری است اما طولانی شدن این برخوردها و گفت‌وگوها نمی‌تواند به ساختار زیباشناختی و روایی اثر کمک کند. «آویختگی» نشان از دغدغه‌مندی فیلمسازی دارد که شخصیت‌های قصه‌اش را به خوبی می‌شناسد و بر پایه همین شناخت در مسیر معرفی آنها با ساختاری متفاوت حرکت می‌کند. همچنان که بر مبنای دلمشغولی یلدا و علاقه‌اش به دنیای نمایش، پدر اذ دست‌رفته امیر در قالبی نمایشی و سوررئال مانند نوعی فاصله‌گذاری در سراسر اثر به مخاطب معرفی می‌شود. برپایه نوعی ساختار روایی متفاوت که در اینجا خوب جواب می‌دهد و نوعی پیوند با ساختار فراواقعی پایان اثر ایجاد می‌کند.

قاب

نمایش مرمت شده مستند «باد صبا»

بیست و چهارمین نشست ماهانه «مستندهای ایران‌شناسی» به نمایش و نقد و بررسی نسخه مرمت شده فیلم مستند «باد صبا» ساخته آلبوراموریس اختصاص دارد.

در این نشست فرهاد نظری با همراهی ایرج میلانی کارشناس، مستندساز و طبیعت‌گرد جلوه‌هایی از آثار و میراث فرهنگی - تاریخی ایران را بیان می‌کنند و به بحث می‌گذارند.

باد صبا یا «باد عاشقان» فیلم مستندی درباره طبیعت، جغرافیا و مردم ایران، محصول سال ۱۳۴۷ و مدت آن ۷۰ دقیقه است.

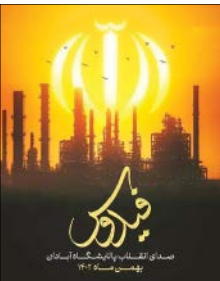
تولید

اعتراضات انقلابی در «فیدوسی»

مستند «فیدوس» ساخته نوید جمالی به تهیه‌کنندگی سیدمهدی ابیطیحی تولید شد.

این مستند برش روایی مختصری از فعالیت‌های کادر پالایشگاه نفت آبادان در دهه ۵۰ و ماه‌های منجر به پیروزی انقلاب اسلامی است، چراکه یکی از اتفاقات بزرگی که در مبارزات انقلابی

کمر حکومت پهلوی را شکست؛ اعتصاب کارگران نفت پالایشگاه آبادان بود که متأسفانه کمتر به آن پرداخته شده است. این‌که چطور با وجود فشارهای امنیتی و حکومتی اعتصاب و مبارزه کارگران پالایشگاه نفت اتفاق افتاده روایتی است که در این مستند مرور می‌شود. مستند فیدوس چهار راوی دارد که افرادی هستند که حاضران در تجمعات و اعتصابات و فعالیت‌های انقلابی پالایشگاه بوده‌اند و روایت می‌کند که اولین جرقه‌های مبارزات از کجا شروع شد و حضور بزرگان و مسئولان کشوری و درگیری‌ها و بازداشت‌ها و نوع و تفاوت فعالیت‌ها و هر آنچه‌ها را که به پیروزی انقلاب اسلامی منجر شد، تشریح می‌کند. در این مستند مالک حدپورسراج به عنوان یک آبادانی راوی و میزبان است، چراکه سراج هنرمند و بازیگر است و از آبادانی‌هایی است که از آن ایام خاطره دارد و با این فرهنگ آشناست. او با کارگران پالایشگاه و نفت و فیدوس زندگی کرده‌است.

رویداد

پاتوق فیلم کوتاه با ۷ فیلم

فیلم‌های کوتاه «کمد دیواری»، «رابرت» و «تدلیس» در هفتمین «سه‌شنبه کوتاه» و فیلم‌های کوتاه بعد از «نیمه‌شب»، «رنا»، «با همراهی سارا» و «نجان» در فصل نهم پاتوق فیلم کوتاه نمایش داده می‌شوند.

اولین جلسه نهمین فصل «پاتوق فیلم کوتاه» روز دوشنبه ۳۰ بهمن ۱۴۰۲ با نمایش

چهار فیلم کوتاه در پردیس سینمایی نهمین برگزار می‌شود. در جلسه افتتاحیه فصل نهم پاتوق که توسط انجمن سینمای جوانان ایران برگزار می‌شود، فیلم‌های کوتاه داستانی بعد از نیمه‌شب به کارگردانی محمد باقری، رنا به کارگردانی امیر مهندسین، با همراهی سارا به کارگردانی ایمان فراهانی و نجان به کارگردانی محمدمهدی باقری، روی پرده رفتند. همچنین سه فیلم کمدی دیواری ساخته مهدی بازاریار، رابرت به کارگردانی محمد حقانی و تدلیس ساخته ونوس خداوستان، عصر سه‌شنبه یکم اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۷ در سالن فردون ناصری خانه هنرمندان ایران نمایش داده می‌شود. همچنین پس از نمایش فیلم‌ها، نشست پرسش و پاسخ با حضور سحر عصرازد منتقد سینما و سازندگان آثار برگزار می‌شود.

